

Rapport etter tilsyn

Rapport	
Rapporttittel Markedstilsyn med IKM Instrutek AS	Aktivitetsnummer 9921010
Gradering	
☒ Offentlig	☐ Begrenset
☐ Unntatt offentlighet	☐ Fortrolig
☐ Strengt fortrolig	
Involverte	
Hovedgruppe	Oppgaveleder Damir Mihajlovic
Deltakere i revisjonslaget Sigmund Andreassen, Trond Jan Øglend og Damir Mihajlovic	Dato 4.11.2022

1 Innledning

Vi har ført et proaktivt markedstilsyn med IKM Instrutek AS den 23.8.2022.

Instrutek ble etablert 1985 med hovedkontor i Larvik. IKM Instrutek har vært en del av IKM gruppen siden 2006. Instrutek har avdelinger i Stavanger, Bergen og Ålesund med ca. 40 ansatte. De er representant for mange utenlandske produsenter blant annet Hydratron.

Hydratron er et britisk selskap etablert i 1981 som driver med produksjon av utstyr for trykk- og flowkontroll. Hydratron produserer blant annet gass boostere som Instrutek importerer til Norge.

Som en stikkprøve ble det tatt en transportabel gassbooster produsert i 2021, modell GPU-GBD66/1-L2/AGS med serienummer 21-031607-002.

2 Bakgrunn

Forordning (EU) 765/2008 om markedstilsyn og produktsamsvar er gjennomført i EØS-vareloven. Formålet med forordningen er å styrke tilsyn med produkter omfattet av harmonisert vareregelverk med sikte på at bare varer som oppfyller gjeldende regelverk omsettes i det indre marked. Forordningene om markedstilsyn og produktsamsvar er innarbeidet i norsk rett gjennom EØS-vareloven.

Petroleumstilsynet er ansvarlig markedsstilsynsmyndighet for regelverk som gjennomfører harmoniserte produktdirektiver, blant annet forskrift om maskiner, forskrift om trykkpåkjent utstyr og forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område. Forskriftene gjelder også for produkter til bruk i petroleumsvirksomhet innenfor EØS-området på landanlegg og på permanent plasserte innretninger til havs.

Markedstilsyn er en plikt som påhviler de nasjonale myndighetene for sikre at kun trygge produkter gjøres tilgjengelig i Norge. Markedstilsyn gjennomføres ved hjelp av et proaktivt eller reaktivt markedsstilsyn som innebærer å kontrollere at produkter oppfyller gjeldende sikkerhetskrav. Markedstilsyn kan rettes mot markedsdeltakerne: produsenter, produsentens representanter, importører og distributører.

3 Mål

Formålet med markedsstilsyn er å føre tilsyn med produkter omfattet av harmonisert vareregelverk for å påse at det er bare produkter som oppfyller gjeldende regelverk som omsettes i det indre EU/EØS markedet.

4 Resultat

4.1 Generelt

Tilsynet avdekket svakheter med mottakskontroll og kontroll av maskiner opp mot de relevante direktivene. I tilsynet ble det påvist fire avvik:

- Informasjon i bruksanvisning.
- Bruk av norsk språk i bruksanvisning
- Sikkerhetsinformasjon
- Samsvarserklæring

I tillegg var det ett forbedringspunkt på grunnleggende parametere iht. forskrift om trykkpåkjent utstyr.

5 Observasjoner

Vi har to hovedkategorier av observasjoner:

Avvik: Observasjoner der vi *påviser* brudd på/manglende oppfylning av regelverket.

Forbedringspunkt: Observasjoner der vi *mener å se* brudd på/manglende oppfylning av regelverket, men ikke har nok opplysninger til å kunne påvise det.

5.1 Avvik

5.1.1 Informasjon i bruksanvisning.

Avvik

IKM Instrutek har ikke verifisert at Hydratron har utarbeidet relevante grunnleggende krav til helse og sikkerhet i henhold til vedlegg I del 1.7.4 i forskrift om maskiner før maskinen settes i omsetning

Begrunnelse

Gas booster pumpe modell GPU-GBD66/1-L2/ASG er CE merket og er ansett som en komplett transportabel maskin som har til oppgave å levere komprimert luft, helium eller nitrogen. Produsenten har via samsvarserklæring lagt den engelske versjonen 2006/42/EC «Machinery directive» og EN ISO 12100:2010 «Safety of machinery- General principles for design – Risk assessment and risk reduction» til grunn for samsvarsvurderingen og CE merkingen av produktet.

I forbindelse med tilsynet ble operasjons- og vedlikeholdsmanual til gass booster pumpe modell GPU-GBD66/1-L2/ASG lagt til grunn for å vurdere om produsentens representant/importøren har sikret at grunnleggende krav til helse og sikkerhet var oppfulgt før levering til sluttbruker. Gjennomgangen av operasjons- og vedlikeholdsmanual viste at det var mangler i forhold til minimums innholdet som er listet opp i forskrift om maskiner vedlegg 1 del 1.7.4.2 om bruksanvisningens innhold. Eksempler, men ikke begrenset til opplistingen av manglende informasjon på dette er blant annet, punktene:

- b) maskinens betegnelse slik det framgår av selve maskinen.
- c) EF-samsvarserklæringen eller et dokument som gjengir innholdet av EF-samsvarserklæringen.
- g) en beskrivelse av maskinens tilsiktede bruk,
- h) advarsler om måter som maskinen ikke må brukes på,
- k) om nødvendig instruksjoner for opplæring av operatørene.

Representant/ importør og for Hydratron Ltd, IKM har ikke oppfanget manglene i forhold til krav i forskrift om maskiner ved omsetting av maskinen under vedlegg 1 del 1.7.4.2 om bruksanvisningens innhold.

Samme kravene for Hydratron Ltd som produsent av maskinen i forbindelse med at maskinen omsettes er hjemlet i artikkel 5 i 2006/42/EC «Machinery directive»

Krav

Forskrift om maskiner § 8 om omsetting og levering av maskiner, avsnitt a og c.

5.1.2 Bruk av norsk språk i bruksanvisning.

Avvik

Manglende sikring at bruksanvisning som medfølger maskinen er utarbeidet på det eller de EØS-språk som snakkes i landet der maskinen blir omsatt eller tatt i bruk.

Begrunnelse

I tilsynet reviderte vi dokumentasjon gas booster pumpe modell GPU-GBD66/1-L2/ASG. Vi fikk også fremlagt bruksanvisning for «Hydratron gas booster pumpe «GBD and GBD (2 stage) gas booster series Air driven, high pressure gas booster operation and maintenance manual rev.1» og «EU Declaration of Conformity model GPU-GBD66/1-L1/S serie nr 21-033804-001».

Dokumentene som ble fremlagt for gjennomgang var utarbeidet på engelsk fra produsenten Hydratron, dokumentene var ikke oversatt til norsk ved omsetning i Norge. IKM som representant/importør for Hydratron Ltd, har ikke oppfanget manglene i forhold til krav i forskrift om maskiner ved omsetting av maskinen under vedlegg 1 del 1.7.1 om opplysninger og advarsler på maskin.

Opplysninger og advarsler på maskinen skal helst bestå av lett forståelige symboler eller piktogrammer. Alle skriftlige eller verbale opplysninger og advarsler skal være formulert på det eller de EØS-språk som snakkes i landet der maskinen blir omsatt eller tatt i bruk. Norsk/nynorsk er det EØS språket som ligger til grunn for omsetting i Norge for norsktalende.

Krav

Forskrift om maskiner § 8 om omsetting og levering av maskiner, avsnitt a, vedlegg 1.7.1

5.1.3 Sikkerhetsinformasjon**Avvik**

Importør har satt produkt i omsetting som ikke er i samsvar med forskriftens krav til merking av utstyr og sikkerhetssystemer som er nødvendig for sikker bruk. Importør har ikke sikret at produktet følges av anvisninger og sikkerhetsinformasjon på norsk.

Begrunnelse

For ATEX gassbooster pumpe GPU-GBD66/1-L2/AGS stilles det i Ex sertifikat (SIRA 06ATEX6143) og brukermanualen for produktet krav til at maksimum tilført lufttrykk er 100PSI. Under ATEX instruksjoner i brukermanual er det også krav til egnet jording av enhet ved bruk i eksplosjonsfarlig områder. Dette er sikkerhetsinformasjon som produktet ikke var merket med.

Krav

Forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område § 9 om importørens forpliktelser første, andre og femte ledd.

5.1.4 Samsvarserklæring

Avvik

Importør har ikke sikret at produkt som skal benyttes i eksplosjonsfarlig område følges av gyldig samsvarserklæring.

Begrunnelse

Oversendt samsvarserklæring manglet informasjon rundt ATEX, relevant informasjon om hvilke harmoniserte standarder eller andre tekniske spesifikasjoner man erklærer samsvar mot. Det manglet også referanse til teknisk kontrollorgan som har utstedt Ex sertifikat.

Krav

Forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område § 9 om importørens forpliktelser andre ledd bokstav d. jf. § 14 om samsvarserklæring i samme forskrift.

5.2 Forbedringspunkt

5.2.1 Grunnleggende parametere

Forbedringspunkt

På merkeskiltet ble trykk oppgitt i "psi" istedenfor "bar(o)", mens temperatur ikke var nevnt.

Begrunnelse

Det synes som om IKM Instrutek ikke har sikret at relevante parametere som trykk og temperatur er oppgitt iht. forskrift om trykkpåkjent utstyr. Trykk skal oppgis i bar(o). "Psi" kan brukes, men som tilleggsinformasjon. Det skal blant annet informeres om tillatt maksimal-/minimaltemperatur.

Krav

Forskrift om trykkpåkjent utstyr vedlegg 1, pkt. 3.3 om merking

6 Andre kommentarer

Ingen.

7 Deltakere fra oss

- Damir Mihajlovic, fagområde prosessintegritet (oppgaveleder)
- Trond Jan Øglend, fagområde prosessintegritet
- Sigmund Andreassen, fagområde logistikk og beredskap

8 Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under planleggingen og utføringen av tilsynet:

- GBD and GBD (2 stage) gassbooster series Air driven, high pressure gas booster operation and maintenance manual rev.1
- EU Declaration of Conformity model GPU-GBD66/1-L1/S serie nr 21-033804-001
- Type Examination certificate SIRA 06ATEX6143
- Group test certificate nr. G153026
- RA-Standard Gas Booster GPU